

Harlan Ellison

Půlnoc v potopené katedrále

(Midnight in the Sunken Cathedral)

Kráčel po dně světa a snažil se nemyslet na to, jak přišel o život jeho otec. Půl míle od písčité pláže v barvě slonoviny, u východního pobřeží Androsova ostrova, dvě stě stop pod hladinou Velké bahamské lavice. Plahočil se teplou, chladivou, teplou průsvitností severního Atlantiku na 24°26' severní šířky a 77°57' západní délky. Čtvrt míle od ostrova - nějakých pětadvacet mil jižně od Nassau - hluboko uvnitř 1 500 000 mil čtverečních známých jako Bermudský trojúhelník - se lavice najednou láme a klesá z 80 stop do hloubky, padá mimo dosah veškerých pozemských očí, mimo veškeré lidské představy do dvou, možná tří tisíc stop, možná ještě hlouběji. Míle, nepochopitelné míle hluboko, kde na čtvereční palec působí tlak desítek, možná stovek tun. Neznáme nic, co by v takových hloubkách mohlo přežít. Říká se tomu Androská stěna a tyto hlubiny jsou známy jako Jazyk oceánu. Ve speciálně zkonstruovaných batysférách a jednou v těžké skafandrové jednotce nazývané Newtsuit se podařilo proniknout tou propastnou hlubinou do hloubky, která se dá v mezinárodních mořských atlasech najít nejčastěji, 1382 metrů; 4533 stop; téměř míli kolmo dolů. Viděli pod sebou jenom tmou; a kataklyzmatické praskání namáhané wolframové oceli a odlévaného maxiplastu je varovalo, aby se nepokoušeli nahlédnout hlouběji, aby se vrátili nahoru, zpátky domů, kde by z tvorů s měkkým tělem nezůstala jen karminová kaše.

Procházel mezi bujným rostlinným životem, korálovými útvary a zrychleným, míhajícím se animovaným filmem rybí školy barev, vlek se po dně v prastarém potápěčském obleku s přilbou. Nabral do hrsti svíjející se hlízy, jako by chytil medúzu, rýpnul vidlicí na dlouhé násadě do kusu vyčnívajícího korálu, snažil se co nejméně rozvířit nános na dně, a takto krok za krokem postupoval k anomálii, kterou mu ukázala obrazovka jeho sonaru.

V základně Bermudského trojúhelníku, modravé jako oko dosud nejdokonalejšího nalezeného safíru, třístapadesátikarátové Asijské hvězdy, vrávoravě šel před šňůrou svých vzduchových bublinek, předkloněný pod úhlem pětáctiřiceti stupňů, a táhl za sebou vzduchovou hadici a signální lano jako nějaký obrovský dinosauří ocas.

A snažil se nemyslet na to, jak přišel o život jeho otec.

Jeho otec - kterého miloval a obdivoval víc, než kdy dokázal říct, než kdy dokázal právě jemu říct - byl rozdrčen na kaši mezi horní a dolní čelisti gigantického hydraulického lisu ve staré poletovské fabrice, v hlavním závodě Dodge v Hamtramcku, v detroitské East Side roku 1952, kdy Dennisovi nebyl ještě ani rok. George DeVore Lanfear sáhl levou rukou do čtyři stopy vysokého otvoru, když se pokřivená ocelová přední dvířka v lisu zasekla. Strčil dovnitř dlouhé kovové páčidlo, jak to dělal už stokrát předtím, s vědomím, že obsluha lisu nastavila pojistky, které ho ochrání. Lis byl pod tlakem, spojka byla uzamčená; natáhl se do prázdného prostoru mezi železnými čelistmi, šestnáct stop hlubokého a dvanáct širokého, až se horní polovinou svého těla po pás ocitl pod kovovou střešou, opřený o kovovou plošinu; jenže hlavní operátor byl alkoholik, který se ještě nestačil pořádně vzpamatovat z předchozí noci, spojka nedržela, pojistka selhala, lis automaticky zopakoval operaci, střecha udeřila tlakem sta tun a malý Dennis Lanfear

byl bez otce. Mrtvý jako zbytky ze stolu, ve starém hlavním závodě Dodge na Joseph Campeau Avenue v detroitské East Side roku 1952, dřív než mu Dennis mohl říct, jak moc ho miluje a obdivuje. Pochopil to, až když byl starší, protože to, co mu matka o otci vyprávěla, jasně dokazovalo, jak nekonečnou, strašlivou ztrátu utrpěl.

Dennis Lanfear vyrostl v muže, aniž dostal příležitost svého otce jedinkrát obejmout a říct mu, jak drahá se pro něj stala jeho památka. Nemohl mu nic říct, když mu bylo čtrnáct a jel se podívat na budovu, ve které jeho otec zemřel (jenže ho špatně nasměrovali, takže dojel stopem do Ypsilanti, kde skončil u zanedlouho zavíraného závodu Willow Run, který pomáhal vyhrát Druhou světovou válku); ani když mu bylo dvaadvacet a na počest služby, kterou George Lanfear vykonal v bitvě o Leyteský záliv, nastoupil k vojenskému námořnictvu; ani když mu bylo pětatřicet, získal prověření pro práci s přísně tajnými materiály a byl přidělen jako hlavní sonarový technik na tajnou odposlouchávací stanici a torpédovou zkušební střelnici tady na Androsu, tajnou základnu, která byla ve většině inventarizačních vojenských seznamů vedena pouze jako "základna námořnictva Spojených států Autec Range".

Stejně tak nemohl svému otci, více než čtyřicet let mrtvému, říci to, že mu jeho obrazovky už dlouho ukazují něco úžasného.

Neměl jak Georgi Lanfearovi říct, že něco nespoutaného, podivného a snad i krásného - jako tajný sen jeho jinak nudného života - se odehrává v absolutní nicotě známé jako Jazyk oceánu. Něco, co se nedalo pojmenovat a na co určitě nemohl upozornit své nadřízené... poněvadž to nedávalo smysl.

Teď tedy šel. Vloupal se do jedné staré loděnice na Androsu, "vysvobodil" ze zrezivělých skříní starý, samostatně použitelný "přilbový" potápěčský skafandr, opravil jej a vrátil mu neprodyšnost (výstroj nesla datum výroby 1922), uzpůsobil výstroj pro syntetickou směs zvanou heliox, jejíž poměr hélia a kyslíku mu měl umožnit překročit hloubku dvou set stop, do níž se s tímto druhem výstroje obvykle dalo sestoupit, a blížil se k místu označenému výstupy z jeho sonaru.

Kráčel po dně světa a snažil se nemyslet na to, že by stačilo uklouznout a přepadl by přes hranu Androské stěny, spadl by do Jazyku oceánu a dávno předtím, než by jeho vzduchová hadice a signální lano došly na konec a napjaly se, byl by rozdrcen tlaky, jimž by nemuselo nic chybět do těch, které poslaly do zapomnění jeho otce. Plahočil se dál, snažil se nemyslet a nevšímal si hladkého stínu vlnícího se nad ním a za ním. Ještě chvíli a bude...

Tam!

Tam to bylo. Ale nedávalo to smysl. Upíral zrak přes silné sklo průzoru své přilby a v první chvíli nechápal, co vidí. Čas plynul a on tam stál mezi neonově zbarvenými rybami, ztěžka dýchal a snažil se přimět oči, aby přehodnotily velikost a smysl toho, co vidí.

Tam dál, nějakých pětadvacet metrů za hranou podmořského hřbetu, nad propastí, visel obrovský vodopád. Nechal to slovo jednou prolétnout hlavou.

QED. Je to vodopád.

Snad sto stop nad ním byl v podvodním světě temný, zvláštní, slabě zářící otvor. Byl obrovský, jako ústa z vody, otevírající se do vody. Jako by se tady v hlubině otevřela díra vzduchoprázdna - lepší název nedokázal vymyslet, díra vzduchoprázdna. A z tohoto otvoru se do bezedné hlubiny Jazyku oceánu řítí vodopád divoké, pěnicí vody, slabě karmínový a pevný jako dlažební kameny, skákající a valící se v kaskádách dolů jako nějaká Niagara z jiného světa, tady pod hladinou

Atlantiku, tady v Bermudském trojúhelníku, tady před Dennisem Lanfearem.

Stál ochromeně na místě, neschopný uvěřit, vyděšený a neschopný se bránit, takže jen přihlížel, když se barevný, hadovitý tvor, který ho sledoval, několikrát ovinul kolem jeho vzduchové hadice a signálního lana, překousl je, zaútočil na něho, popadl ho do neuvěřitelně silných, nahých paží a vrhl se s ním střemhlav dolů.

Přepadli přes hranu do bezedné temnoty pod Androskou stěnou a klesali níž a níž, do pěti set stop, kde tlak na čtvereční palec přesahoval dvě stě liber a Lanfear cítil, jak ho objímá smrt, tažený hloub a hloub, až slabá zář oceánu pohasla a s ní i jeho vědomí; a to poslední, co spatřil, než propadl zapomnění, byla laskavá, usměvavá, tisíc let stará tvář hlídače v propasti, strážce brány, mořské víly, která ho vedla na smrt.

Lanfear se rozplýval ve světě rudého hřmění. Kolem byla tma a chlad a on byl svírán tak pevně, že ve skafandru nemohl ohnout jediný sval.

"... vládla tu tma... naprostá tma; byla to ta strašlivá, hrobová chvíle, která přichází po půlnoci."
Victor Hugo: Les Misérables

Nikdy neměl strach ze stísněných prostorů, míst, odkud není úniku. Znal jiné hrůzy, drobné, pozůstalé z dětství - žhavé uhlíky v oku nebo jisté měkké zástupce hmyzu obdařené příliš mnoha končetinami - nikdy ho však neděsila tmavá šatní komora, studený temný sklep nebo pavučinová říše stínů pod zadní verandou. Jenže toto byla tíha celého oceánu. Toto byla kobka na dně světa. Tam nahoře nad ním bylo všechno a on byl v něžném, neoblomném objetí mytologického zlomku unášen stále níž.

Dennis Lanfear poprvé v životě pocítil ochromující strach klaustrofobie; žádná opojná extáze, v této hlubině.

Zvuk větru ženoucího se velkým tunelem, slabý, na pozadí paměti vynořený zvuk montážní linky, řinčení kovu o kov, mechanismus, který s pravidelností srdečního tepu dopadá na ohebnou ocel. Tma a chlad, jako věčná půlnoc.

Líbezná, laskavá tvář mořské víly, která se na okamžik zjevila za perspexem, v zamlžujícím se průzoru jeho vyhlazené, pocínované měděné potápěčské přilby... a pak zmizela... zatímco ho nepravděpodobná karmínová voda a stahující hřmění unášely na druhou stranu nevědomí.

Místo, kde byla vždycky půlnoc.

Místo, kde oltář byl uzavřen kvůli opravám a svatyně zatlučena prkny. Místo plné vody, hluboké, překryté vysokým stropem mlhavé říše sahající vzhůru, vzhůru, kam oko nedohlédne. Ale vždy nedostupné a vždy v tom strašlivém okamžiku, který přichází po půlnoci.

Dennis Lanfear se rozplýval ve světě rudého hřmění.

Omdlel, ztratil vědomí, paměť a cit; jeho tělo však stále naslouchalo tajným poselstvím z hlubiny.

Ve chvíli, kdy ho víla strhla z hrany Androské stěny a přerušila mu vzduchovou hadici, instinktivně udeřil hlavou do čepu regulačního výdechového ventilu. Ventil byl obvykle uzpůsoben tak, aby se dal ovládat rukou, ale - podobně jako perspexový průzor, který nahradil původní ploché sklo zasazené do obrouček z dělového bronzu, když byl "přilbový" skafandr v roce 1922 nový - někdo ventil přestavěl tak, že čep byl prodloužen do přilby a na vnitřním konci opatřen malým kotoučkem. Instinktivně do tohoto kotoučku udeřil hlavou a

zamezil tak úniku vzduchu, který v podmořském oděvu zůstal. Mohl dýchat. Jeho naslouchající molekuly, zapomnětlivé, klesající, rozjařené deliriem, sledovaly další průběh jeho pádu do hlubiny.

V této části Bermudského trojúhelníku byla voda stále teplá jako v Nassau. Ale jak se spirálovitě snášel hlouběji do Jazyku oceánu, přitisknutý na prsa rybí ženy, ohřívala se čím dál víc. Jako by byl srpen a on ležel venku v houpací síti. A výzvu hromu bylo slyšet stále hlasitěji. Padali do nekonečného stínu a někde stovky metrů nad nimi obrovský karmínový vodopád dál s burácením tryskal z té neskutečné vzduchoprázdne díry. Avšak hřmění nevycházelo z toho neskutečného přívalu galonů nad nimi. Ozývalo se zespod, z bezedné hlubiny. Lanfearova naslouchající DNA zaznamenávala každé špitnutí, každý náznak. A když pak měl křehký obal na krev tvořený jeho lidským tělem povolit a roztrhnout se, v hloubce, kterou žádný povrchový tvor nemohl nazývat svým domovem, začal se rozpouštět.

Dennis Lanfear, jenž měl prázdné ruce a jeho mysl se jako posledního stébka držela oněmělých vzpomínek na rozdrceného, mrtvého otce, jehož nikdy neměl možnost poznat, se začal rozpouštět ve světě karmínové vody, ve světě rudého hřmění.

Bál se, že zemře stejně jako jeho otec, v čelistech nesnesitelných liber na palec čtvereční, ale čekal ho jiný konec. Jeho seberealizující proroctví - přežiju léta vyměřená mému otci - zemřel, když mu bylo čtyřiačtyřicet, já se dožiju padesátky - ten nevyslovený strach, jenž ochromuje každého muže - se nenaplnilo.

Dennis Lanfear nebyl rozmačkán pod patou hlubiny, on se pouze rozpustil. Molekulu po molekule, atom po atomu, submikroskopický elektrický puls po neviditelném plovoucím proudu, byl unášen v náruči mořské víly k dvojčeti dunící vzduchoprázdne díry vysoko nahore... k tichému, a přitom ševlícímu prázdnu, stejně černému a zbavenému veškeré identity jako matrice oka žraloka liščího. Každý jeho okamžik byl přebrán, sklizen, zatříděn... a vtažen do vzduchoprázdne díry, jen co strážkyně brány, ochránkyně propasti Bermudského trojúhelníku, která takový náklad za tisíc let své existence přepravovala nesčetněkrát, pustila z náruče jeho smrtelnou schránku v mrňavém potápěčském obleku vyrobeném roku 1922 ve městě v zemi, která neexistovala ani desetinu jejího života. Usmála se a odplavala teplou vodou pryč.

A Lanfearova podstata byla odnesena pryč, do mrtvého, bezcitného vzduchoprázdneho oka propasti, která, stejně jako žralok, žila jen proto, aby se krmila.

Světlo, které dopadlo na jeho kůži z konce vesmíru, bylo bílé, čisté a jasné; když však vyplul na hladinu velkého jezera, zjistil, že voda kolem něj je barevným sourozcem červené, růžové a jantarové, jakou dosud žádné oko na Zemi nespatriilo. Zaznamenávala to širá, pustá mozková Sahara v temném laloku, kde nic nemůže růst. Tam, v nekonečné pustině primárního smyslového víru, jehož funkce jsou Bermudským trojúhelníkem mozkového potenciálu, měly takové barvy a odstíny, z nichž se skládaly mírně rozvlněné vody, když se jeho hučící hlava vynořila nad hladinu, svůj význam a identitu. V té cizí krajině myslí, do níž žádný člověk nikdy nezískal platný pas, bylo spektrum širší, pestřejší a hlubší a zpívalo jasnější rezonancí.

Měděná potápěčská přilba byla pryč. Odstraněna. Někde za ním při průchodu dunivě tichým odtokovým kanálem vzduchoprázdne díry. Třeba byly její atomy rozprášeny do mraku, který zavlažil životem se hemžící vody u Velké bahamské lavice. Možná

byly vystřeleny v soustředěném svazku, jakémsi nesvětelném laserovém paprsku, když byl rozložen, rozebrán, demontován, odstojen, když byly jeho molekuly přenášeny sem - do světa jezera, nádherného, diamantově zářivého světla a vlnící se vody, která se zdála být těžší, než si pamatoval, a celkově ho udržovala výš, než voda dokázala, pokud ho neklamala paměť. Nepřipadal si lehčí, více nadnášený, pouze voda jako by byla spolehlivější, otcovštější, vlídnější. Věřil jí víc, než když byl-

- byl kde? Byl ve vodách u břehů ostrova Andros? Byl v severním Atlantiku? Byl na planetě Zemi? Byl v roce, měsíci a dni, který ukazoval jeho kalendář v kanceláři na sonarové stanici? Byl při smyslech, byl při vědomí? Kde byl *předtím*: to věděl. Kde byl teď a jakým způsobem se na toto nové místo dostal, jakým neskutečným přepravním prostředkem... to ani *nezačínal* tušit. Také skafandr byl pryč. Jeho atomy se rozptýlily u pokladny proměny. Prošlý. Vyřazený. Recyklovaný. Kde jsem *sakra já*?

Rozhlédl se po karmínovém jezeře a spatřil lodě.

Stovky, snad tisíce lodí. Bárek, člunů, plavidel všech velikostí a období vzniku. Arabské dhouy a galské korakly, řecké triéry a tichomořské balzové čluny, lorchy z kantonské delty a portugalské traulery s latinskými plachtami. Velrybářské lodě, válečné lodě, felúky a fregaty, rakety, pinasy a pechílské džunky. Siamské lodě s lugrovými plachtami, brigantiny, galeony, hanzovní kogy, šedesátiveslové papyrové galéry, severské drakkary a vikingské válečné veslice s dračími příděmi, kterým se říká osebergské lodě. Bárky, joly, kapesní lodě, gigarety, nákladní lodě, kajutové jachty, sampany, plachetnice a luxusní zaoceánské parníky; turecké cektirmy, řecké sakolevy, benátská trabakola, levantské čajky a německá ponorka U-1065, údajně potopená RAF Mosquitos v Kattegatu. Oplachtěná plavidla, která byla jen o málo víc než hrubě otesané klády svázané do podoby voru liánami, a dvoutrupé katamarany z titanu a plastových trubek. Jezero, přístav poslední naděje, sargasové moře ztracených lodí, zaplněné pozůstatky mořských plaveb za deset tisíc let.

Přesto tam zdaleka nebylo plno. Zdálo se, že možnosti jezera pojmout ztroskotance lodních tras jsou neomezené, a jezero bylo ve své rozlehlosti posázeno jen tu a tam, jednou neurčitým tvarem, jednou pohupující se čtyřstěžňovou brigantinou. Dennis Lanfear šlapal vodu, pomalu se otáčel a nestačil se dívat kolem sebe, ohromený bizarním optickým klamem přetékajícího skladiště... ve kterém zůstává dost místa pro další přírůstky.

Otáčel se dál a dál... a spatřil město.

Vyrůstalo přímo na břehu jezera. Bylo mohutné, čarovné, vyráželo dech složitostí do sebe zasazených ploch rostoucích šikmo vzhůru, nadýchaně modrošedých jako žalmy stoupající do nebe. Mělo zdi vyhnané tak závratně k obloze, že se v mlhavých výšinách ztrácely. Mělo zdi, které se sbíhaly v pravých úhlech - a přesto nevytvářely žádné ústřední náměstí. Zdi, které se zdály být starobylé a zároveň ochmýřené dechem čerstvého zrození. Jeskynní příbytky Anasaziů, pravěká hnízdomá obydlí pralidí s šikmým čelem, registrační skříně pro Newyorčany, jejichž touha žít pospolu dosáhla vrcholu... bylo to pravé Město, definitivní Město. Tyčilo se nad přístavem a Lanfear zpočátku nenacházel žádný náznak lidského pohybu.

Ale jak plaval k přístavní zdi, k nízkému převislému okraji z modrošedého kamene, kudy by mohl vlézt na chodník pod hradbami, jedné malé postavy si všiml, jen jediné. Ne, byla tam ještě druhá. Muž nebo žena, ale poznat se to nedalo... ani v jednom

případě.

Plaval prsa krásně karmínovou vodou, tiše šplouchající o kameny zdi, až se dostal do bezpečí. Plaval podél zdi, dokud nenahmatal něco jako konopnou nakládací síť visící do vody, uchycenou někde nahoře na chodníku, kam nebylo vidět. Vytáhl se nahoru a postavil se. Crčely z něj těžké růžové kapky a vedle obrovských zdí z kyklopského zdiva, které šikmo stoupaly vzhůru, si připadal jako trpaslík. Prohnul se, aby zahlédl oblohu nebo spatřil nějaký strop, ale viděl jen mlhu a obrozenou starobylost staveb, které nestárly a byly stále nové.

Napadlo ho, že jestli byl skutečně někde pod Bermudským trojúhelníkem, v nějakém neuvěřitelném suboceánském světě, který mohl existovat navzdory nepřízní fyziky, deskové tektoniky a magmatických jistot, musela být tato podzemní stavba nejkolosalnějším monumentem, jaký kdy byl na planetě postaven. Potopená svatá katedrála postavená bohy.

Stál tam, zkrápěl zem pod sebou kapkami růžové, husté vody a posvěcoval se v prvním okamžiku pravého náboženství, jaký poznal.

A jedna ze dvou postav, které kráčely podél nábrežní zdi, se vydala k němu. Byl to muž kolem čtyřicítky, oblečený do šedé kambrikové košile a všedních kalhot z bavlněného kepru. Vypadal vlídně a šel přímo k Dennisi Lanfearovi. Když přišel blíž, usmál se a řekl: "Dennisi? Jsi to ty, synu?"

Dennis Lanfear opustil abstraktní vidiny Božského města, potopené svaté katedrály, a podíval se na muže. Vzápětí na něho vytřeštil oči. Potom ho *uviděl*.

A potom ho *poznal*.

Neviděl svého otce od doby, kdy mu bylo deset měsíců. Nyní mu bylo málo přes čtyřicet. Byl starší než muž před ním, ale znal tu tvář z matčiných fotografií - piknik na Crystal Beach, svatba, snímek, jak se opírá o packarda, momentka z přístavu, když se vrátil z války. Dennis Lanfear zíral na úsměv svého otce, který byl čtyři desítky let mrtvý, a poznával jej; a milující tvář George DeVore Lanfeara, rozzářená a hrdá, spočívala očima na synovi, jehož léta dospívání mu nebylo dopřáno vidět.

Dennis stál a mlčel, bolest mu stoupala z břicha do hrudi a dál až do očí. Když ho otec objal, rozplakal se. Otcovy paže ho ovinuly, ty pevné, jako provaz napjaté paže, které tak neúnavně pracovaly až do smrti v montážním závodě automobilky; a jejich síla spoutala Dennise stejně pevně jako paže mořské víly, která ho přinesla sem, za půlnoc, do potopené katedrály.

"Kde to jsi? Kdo jsem? Co je to tady kolem?" Otec s ním seděl v jednom ze sálů potopeného města. Najedli se a jejich hovor neměl konce, jak si navzájem vyprávěli o minulosti před Dennisovým narozením a o světě poté, co George DeVore Lanfear zemřel. Dostali se do obrazu. Byli otec a syn. A teď přišel okamžik vysvětlování a rozhodnutí o budoucnosti... protože cesta byla pouze polovinou cíle.

"Atlantida," řekl jeho otec klidně. "Jsi v Atlantidě."

Dennis zavrtěl hlavou v příjemné, překvapené nedůvěře. "Myslíš tu legendu?" řekl. "Velký potopený kontinent, Platón, mínoská Kréta... to máš na mysli?"

"Vítej na Marsu," řekl jeho otec a roztáhl tvář do širokého úsměvu.

"Říkal jsi v Atlantidě."

"Vítej v Atlantidě."

"Já... asi nechápu..."

"Atlantidané odešli na Mars, synu. Dostal ses sem stejně

jako za tisíce let miliony jiných před tebou, protože ses příliš přiblížil k jedné výpusti. To je náš recyklační systém. Nevšiml sis té červené vody?"

"Já-já-" zarazil se. Směšně si držel hlavu a kýval jí dopředu dozadu. "Nerozumím tomu, tati. Řekl jsi mi toho tolik najednou, že-"

"Tak dobře, pomaleji. Atlantidaané získali absolutní moc nad prostorem a časem, přesně jak se traduje. Podívali se dopředu, zjistili, co přijde, k čemu lidstvo směřuje, a odešli. Přestěhovali se na Mars."

"Ale na Marsu život není, víme to díky sondám, které jsme tam poslali. Je pustý, nehostinný. Chceš mi namluvit, že jsme pod povrchem Marsu?"

"Přesně tak. Ale ne toho Marsu, který stojí na noční obloze před pozemskými dalekohledy. Ti, kteří budou stavět kosmické lodě, se na Mars nikdy nedostanou. Ta rudá planeta na jejich nebi, na níž přistanou... ať už se jmenuje jakkoli... nebude Mars. Moc nad prostorem a časem, vzpomínáš? No tak, řekni mi, že si vzpomínáš."

Dennis se zasmál, připadlo mu to trochu směšné. "Vzpomínám."

"Skvělé. Skoro to vypadá, že jsme oba dost chytří, abychom to pochopili. Jde totiž o to, synu, že i kdyby se lidstvo na 'Mars' dostalo, nebude to *toto* místo. Na *nějaký* Mars možná ano, ale nikdy ne na *tento* Mars, do této Atlantidy, do níž jsme uprchli. Po pravdě řečeno, tu legendu zanechali oni. Jen aby mučila. Byl to dluh, který cítili a který pociťují stále. Stejná šance pro všechny, jestli mi rozumíš. Jestli se svět změní -ale on se nezměnil, ne?-"

Dennis si povzdechl a zavrtěl hlavou.

"No tak dobře... Kdyby se svět změnil a změnili se také lidé a kdyby je legenda přivedla sem k nám, přijmeme je. Tebe jsme také přijali, ne?"

Dennis se usmál. "Ale jinak ne."

"Jinak... budou se muset poprat s vlastním osudem. Když jsme to mohli dokázat my, proč by nemohli oni? Všichni jsme ze stejného vajíčka."

Díval se na otce a uvědomoval si, že všechno není takové, jak se zdálo.

Vysvětlení byla mihotavá, nehmotná, tu a tam jim něco chybělo.

Otec na něho pohlédl s nepokořenou láskou a vlídně řekl: "A co já? Jsem tvůj otec? Možná ano a možná ne tak úplně. Ale budu. Jsem - po pravdě a upřímně - jeden z mnoha možných lidí, jimiž by se tvůj otec stal, kdyby byl býval dostal šanci. Jsem naděje v tvém otci."

"Jsem mrtvý?"

"Aha. O to ti jde. Ptáš se o něco pomaleji než většina nákladu, který nám sem dopravuje. Ale... ovšem, zase ta otázka."

"Tak jsem? Jsem mrtvý?"

"Není to nic podstatného. Pravděpodobně ne. Ale možná že jsi. A co? Není to jedno? Živý nebo mrtvý, jsi v teple a dějí se velké věci. Máme příležitost, kterou jsme tam, odkud jsi přišel, nedostali, příležitost poznat jeden druhého. Není to něco, co jsi vždycky chtěl? Nebrečelo tvé srdce odjakživa, že jsme si nikdy nemohli o ničem důležitém promluvit?"

"Ano. Ale-"

Jeho otec rozpřáhl ruce a věnoval mu elegantní úsměv. "Nějaká ale se najdou vždycky, Dennisi. Nikdy nemají konec. Chtěl bych ti říct jedno: i kdybys věděl, že někdo, koho máš moc rád, třeba tvůj otec, ví, že umírá, a půl roku bys seděl u jeho postele, než by zemřel, a řekl bys všechno, cos kdy chtěl

říct, podvázal všechny volné konce, vypočítával všechny sarkastické postřehy, podělil se o všechny své zážitky... a řekl bys úplně všechno, co se nakonec dá říct, o lásce, o rodině, o tom, jak moc ti budu chybět... slibuju ti, že ve chvíli, kdy bych zavřel oči a odešel, napadlo by tě něco, co jsi vynechal, něco, co jsi zoufale chtěl říct, a do konce života bys toho okamžiku litoval.

Zato teď a tady jsme my dva, otec a syn, konečně spolu, tady na Marsu, v Atlantidě. Můžeme si povídat, jak dlouho budeme chtít. Je to opravdu šťastná náhoda, Dennisi. Nebo bys chtěl, abych ti říkal Denny?"

A pak se tam, v potopené katedrále, daleko na jiné obloze, pod spalujícím sluncem, pod karmínovým oceánem, v trojúhelníku otevřeném do mlhavých dálav, otec a syn spolu procházeli a povídali si.

Jak jim bylo souzeno. Jak jim nikdy nebylo souzeno. Díky náhodě. Díky volbě. Díky záměru. Shodou okolností.

Konečně měl Dennis Lanfear víc než dost času na to, aby si uvědomil své největší přání: být ve všem stejný jako otec, kterého nikdy nepoznal. *To totiž nikdy netušil:* že George DeVore Lanfear v posledním okamžiku svého života, když se k němu z výšky řítila smrt, věnoval poslední pomíjivou myšlenku tomu, že nikdy neuvidí, jak jeho dítě vyrůstá, nikdy se nedozví, jaký muž se z něj stane.

Díky náhodě. Díky volbě.

Někde v severním Atlantiku plavalo v teplých vodách tělo obličejem dolů, ale to tělo nemuselo kdysi patřit Dennisi Lanfearovi.

Stejně tak nebyl důvod, aby se rozlehlo zavytí síněmi pekla, a dokonce ani síněmi bohů.

přeložil Petr Kotrle ilustroval Ivo Spasov

*Copyright (c) 1995 by The Kilimanjaro Corporation.
Reprinted by agreement with, and permission of, the
Author and the Author's agent, Richard Curtis Associates,
Inc., New York, USA. AU rights reserved.*